

Republica Moldova

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

ACORD Nr. 1996
din 21.05.1996

**între Guvernul Republicii Moldova, pe de-o parte, și Uniunea
Economică Belgo-Luxemburgheză, pe de altă parte, privind
promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor***

Publicat : 30.12.2002 în Tratatate Internationale Nr. 29 art Nr : 58 Data intrarii in vigoare :
20.04.2002

** În vigoare pentru Republica Moldova din 20 aprilie 2002.*

*Guvernul Republicii Moldova, pe de-o parte, și
Guvernul Regatului Belgia,
acționând în numele său propriu, precum și în numele
Guvernului Marelui Ducat de Luxemburg,
în virtutea acordurilor existente,
Guvernul Regiunii Wallonne,
Guvernul Regiunii Flamande
și Guvernul Regiunii Bruxelles-Capitale, pe de-altă parte,
(denumite în continuare "Părți Contractante")*

*dorind să intensifice cooperarea lor economică în vederea creării condițiilor favorabile pentru
realizarea investițiilor resortisanților unei Părți Contractante în teritoriul celeilalte Părți Contractante,
au convenit în cele ce urmează:*

**Articolul 1
DEFINIȚII**

Pentru aplicarea prezentului Acord,

1) Termenul *investitori* desemnează:

a) *naționali*, adică orice persoană fizică, care, conform legislației Republicii Moldova, a Regatului Belgia sau a Marelui Ducat de Luxemburg, este considerată ca cetățean al Republicii Moldova, al Regatului Belgia sau, respectiv, al Marelui Ducat de Luxemburg;

b) *societățile*, adică orice persoană juridică constituită în conformitate cu legislația Republicii Moldova, Regatului Belgia sau a Marelui Ducat de Luxemburg și care își are sediul social pe teritoriul Republicii Moldova, Regatului Belgia sau, respectiv, al Marelui Ducat de Luxemburg.

2) Termenul *investiții* desemnează orice element al oricărui activ și orice contribuție directă sau indirectă în numerar, natură sau în servicii, investite sau reinvestite în orice sector de activitate economică, oricare ar fi.

În sensul prezentului Acord, sunt considerate ca investiții, în particular, dar nu exclusiv:

a) bunurile mobile și imobile, precum și toate celelalte drepturi reale, așa ca ipoteci, privilegii,

gajuri, uzufruct și drepturi similare;

b) acțiuni, părți sociale și toate celelalte forme de participare, chiar minoritare iau indirecte, în societățile constituite în teritoriul uneia dintre Părțile contractante;

c) obligațiuni, creanțe și drepturile la toate prestațiile, care au o valoare economică;

d) drepturi de autor, drepturi de proprietate industrială, procedee tehnice, nume de deponenți și fonduri comerciale;

e) concesiuni de drept public sau contractuale, în particular cele legate de prospectare, cultură, extracție sau exploatare a resurselor naturale.

În sensul prezentului Acord, orice modificare a formei juridice, sub care au fost investite sau reinvestite bunurile și capitalurile, nu afectează caracterul lor de investiții.

3) Termenul *venituri* desemnează sumele produse de către o investiție și, în particular, dar nu exclusiv, veniturile, profiturile, sporurile de capital, dividendele, royalti sau despăgubirile.

4) Termenul *teritoriu* se aplică teritoriului Republicii Moldova, teritoriului Regatului Belgia și teritoriului Marelui Ducat de Luxemburg, precum și zonelor maritime, adică zonelor acvatice și subacvatice, care se extind după apele teritoriale ale statelor concernente și asupra cărora acestea exercită, în conformitate cu dreptul internațional, drepturile lor suverane și jurisdicția în scopurile explorării, exploatării și conservării resurselor naturale.

Articolul 2

PROMOVAREA INVESTIȚIILOR

1) Fiecare Parte Contractantă va încuraja pe teritoriul său investițiile efectuate de investitorii celeilalte Părți Contractante și va admite investițiile în cauză conform propriei legislații.

2) În particular, fiecare Parte Contractantă va autoriza încheierea și executarea contractelor de licențe și de acordare a asistenței comerciale, administrative sau tehnice, în cazul în care aceste activități sunt legate de investiții.

Articolul 3

PROTEJAREA INVESTIȚIILOR

1) Toate investițiile directe sau indirecte, efectuate de investitorii unei Părți Contractante, se vor bucura pe teritoriul celeilalte Părți Contractante de un tratament just și echitabil.

2) Cu rezerva măsurilor necesare menținerii ordinii publice, aceste investiții se vor bucura de o securitate și de o protejare constantă, excluzând orice măsură injustificată sau discriminatorie, care ar putea să împiedice de jure și de facto gestionarea, întreținerea, utilizarea, folosirea sau lichidarea lor.

3) Tratamentul și protejarea definite în paragrafele 1) și 2) sunt în aceeași măsură egale cu cele, de care se vor bucura investițiile unui stat terț și în nici un caz nu vor fi mai puțin favorabile, decât cele recunoscute de dreptul internațional.

4) În același timp, acest tratament și această protejare nu se vor extinde asupra privilegiilor acordate de una dintre Părțile Contractante investițiilor unui stat terț, în virtutea participării sau asocierii sale la o zonă de liber schimb, uniune vamală, piață comună sau toate celelalte forme de organizații economice regionale.

Articolul 4

MĂSURILE PRIVATIVE ȘI RESTRICTIVE ALE PROPRIETĂȚII

1) Fiecare dintre Părțile Contractante se angajează să nu întreprindă nici o măsură de expropriere sau naționalizare, precum și alte măsuri, care ar avea efectul de deposedare directă sau indirectă a investițiilor celeilalte Părți Contractante, care le aparțin pe teritoriul acestora.

2) Dacă imperativele de folos obștesc, de securitate sau de interes național justifică o derogare a paragrafului 1), este necesară respectarea următoarelor condiții:

a) măsurile vor fi luate conform unei proceduri legale;

b) ele nu vor fi nici discriminatorii, nici contrare unui angajament specific;

c) ele vor fi însoțite de dispoziții, ce prevăd recuperarea unei despăgubiri adecvate și efective.

3) Suma totală a despăgubirilor va corespunde valorii reale a investițiilor efectuate până în ziua, când măsurile au fost primite sau publicate.

Despăgubirile vor fi stabilite în valuta acelu stat, cetățean al căruia este investitorul, sau în orice altă valută convertibilă. Ele vor fi plătite fără întârziere și vor fi liber transferabile. Ele vor avea dobânda la prețul comercial normal începând cu data fixării până la data plății lor.

4) Investitorii uneia dintre Părțile Contractante, investițiile cărora vor suferi pagube în urma unui război sau a oricărui alt conflict, armat, revoluții, stări de urgență națională sau a unei revolte, survenite pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, vor beneficia din partea celei din urmă de un tratament cel puțin egal celui acordat investitorilor naționali celei mai favorizate în ceea ce privește

restituirile, despăgubirile, compensările sau alte indemnizări.

5) În vederea îndeplinirii prevederilor prezentului articol, fiecare Parte Contractantă va acorda investitorilor celeilalte Părți un tratament cel puțin egal celui pe care îl rezervă pe teritoriul său investitorilor națiunii celei mai favorizate. Acest tratament în nici un caz nu va fi mai puțin favorabil, decât cel recunoscut dreptul internațional.

Articolul 5 TRANSFERURI

1) Fiecare Parte Contractantă va acorda investitorilor celeilalte Părți Contractante transfer liber prin sau pornind de la teritoriul său tuturor plăților legate de o investiție, și în particular:

- a) sumelor destinate instituirii, menținerii sau dezvoltării investiției;
- b) sumelor destinate reglementării obligațiunilor contractuale, inclusiv sumele necesare rambursării împrumuturilor, redevențelor și altor plăți, decurgând din licențe, privilegii, concesiuni și alte drepturi similare așa ca remunerările personalului expatriat;
- c) veniturilor de la investiții;
- d) produsului de la lichidarea totală sau parțială a investițiilor, incluzând plusvaloarea sau sporirea capitalului investit;
- e) indemnizațiilor plătite în vederea îndeplinirii articolului 4.

2) Naționaliile fiecărei Părți Contractante autorizați să lucreze cu dreptul la o investiție pe teritoriul celeilalte Părți Contractante sunt în aceeași măsură autorizați să transfere în țara lor de origine o parte apropiată remunerării lor.

3) Transferurile vor fi efectuate în valută liber convertibilă, la un curs aplicabil la data tranzacțiilor sau în numerar în valută utilizată.

4) Fiecare Parte Contractantă va elibera autorizațiile necesare pentru asigurarea fără întârziere a executării transferurilor și aceasta fără a percepe alte impozite, decât taxele și cheltuielile obișnuite.

5) Garanțiile prevăzute de prezentul articol vor fi cel puțin egale celor acordate investitorilor națiunii celei mai favorizate.

Articolul 6 SUBROGAREA

1) Dacă una dintre Părțile Contractante sau un organ public desemnat de dânsa va plăti indemnizații propriilor săi investitori în virtutea unei garanții acordate unei investiții, cealaltă Parte Contractantă va recunoaște, că drepturile și acțiunile investitorilor vor fi transferate Părții Contractante sau organului public desemnat.

2) Cât privește drepturile transferate, cealaltă parte Contractantă poate exploata, în ceea ce privește asiguratorul subrogat în drepturile de investitori indemnizați, obligațiunile care le revin în mod egal sau contractual acestora din urmă.

Articolul 7 REGULI APLICABILE

În caz că o întrebare legată de investiții este reglementată în același timp de prezentul Acord și de legislația națională a uneia dintre Părțile Contractante sau de convențiile internaționale existente sau semnate de Părți în viitor, investitorii celeilalte Părți Contractante pot să se conducă de dispozițiile, care sunt pentru dânsii cele mai favorabile.

Articolul 8 ACORDURI PARTICULARE

1) Investițiile, fiind obiectul unui acord particular între una dintre Părțile Contractante și investitorii celeilalte Părți Contractante, vor fi reglementate de dispozițiile prezentului Acord și de cele din acordul particular.

2) Fiecare Parte Contractantă va asigura respectarea permanentă a angajamentelor asumate referitor la investițiile celeilalte Părți Contractante.

Articolul 9 REGLEMENTAREA DIFERENDELOR LEGATE DE INVESTIȚII

1) Toate diferendele legate de investiții dintre un investitor al unei Părți Contractante și cealaltă Parte Contractantă vor fi obiectul unei notificări, în scris, însoțite de o expunere suficient de detaliată într-o perioadă de timp cât mai scurtă.

În măsura posibilității, părțile se vor strădui să reglementeze diferendul în mod amiabil prin intermediul negocierii, recurgând eventualmente la expertiza unui terț sau prin intermediul concilierii dintre Părțile Contractante pe cale diplomatică.

2) În lipsa reglementării în mod amiabil prin măsuri directe dintre părțile la diferend sau prin

conciliere pe cale diplomatică în decurs de șase luni din momentul notificării acesteia, diferendul va fi supus, la alegerea investitorului, jurisdicției competente a aceluși Stat, unde au fost efectuate investițiile, arbitrajului internațional.

Articolul 10

NAȚIUNEA CEA MAI FAVORIZATA

Referitor la toate problemele legate de tratamentul investițiilor, investitorii fiecărei Părți Contractante vor beneficia, pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, de tratamentul națiunii celei mai favorizate.

Articolul 11

DIFERENDELE DE INTERPRETARE SAU APLICARE DINTRE PĂRȚILE CONTRACTANTE

1) Orice diferend legat de interpretarea sau aplicarea prezentului Acord trebuie aplanat, în măsura posibilităților, pe cale diplomatică.

2) În caz că reglementarea nu este posibilă pe cale diplomatică, diferendul va fi supus unei comisii mixte, compuse din reprezentanții celor două Părți; aceasta se va reuni la solicitarea unei Părți cât mai curând posibil și fără întârziere nejustificată.

3) Dacă comisia mixtă nu poate să reglementeze diferendul, acesta va fi supus, la cererea unei Părți Contractante, unei proceduri de arbitraj în vederea inițierii unei acțiuni, pentru fiecare caz aparte, în modul următor:

fiecare Parte Contractantă va desemna un arbitru nu mai târziu de două luni din data când una din Părțile Contractante a transmis celeilalte Părți Contractante intenția sa de a supune diferendul arbitrării. După două luni din data desemnării lor, cei doi arbitri vor desemna în comun un resortisant al unui stat terț, care va fi președinte al colegiului de arbitri;

dacă acești termeni n-au fost respectați, una sau cealaltă Parte Contractantă va invita Președintele Curții Internaționale de Justiție să desemneze arbitrul sau arbitrii nedeseamnați;

dacă Președintele Curții Internaționale de Justiție este resortisant al unei părți Contractante sau al unui stat cu care una sau cealaltă Parte Contractantă nu întreține relații diplomatice sau, dacă din alte considerente, el este lipsit de dreptul de a exercita această funcțiune, va fi invitat să procedeze la denominarea în cauză Vicepreședintele Curții Internaționale de Justiție.

4) Colegiul constituit în acest fel va fixa propriile sale reguli de procedură. Deciziile sale vor fi adoptate prin majoritate de voturi; ele vor fi definitive și obligatorii pentru Părțile Contractante.

În acest scop, fiecare Parte Contractantă își va da consimțământul anticipat și irevocabil ca orice diferend să fie supus acestui arbitraj. Consimțământul în cauză implică că ele renunță să pretindă la epuizarea resursurilor administrative sau judiciare interne.

3) În cazul, când se recurge la arbitrajul internațional, diferendul va fi supus uneia dintre organele de arbitraj, la alegerea investitorului, desemnate precum urmează:

- unui tribunal de arbitraj ad-hoc, stabilit conform regulilor de arbitraj ale Comisiei Națiunilor Unite pentru Dreptul Comercial Internațional (C.N.U.D.C.I.);

- Centrului Internațional pentru Reglementarea Diferendelor legate de Investiții (C.I.R.D.I.), creat prin "Convenția pentru reglementarea diferendelor legate de investiții între state și resortisanții altor state", deschisă pentru semnare la Washington în data de 18 martie 1965, în caz că fiecare Stat-parte a prezentului Acord este membru al ei. Atât timp, cât condiția în cauză nu este îndeplinită, fiecare Parte Contractantă autorizează ca diferendul să fie supus arbitrajului în conformitate cu reglementările Mecanismului Suplimentar al C.I.R.D.I.;

- Tribunalului de Arbitraj al Camerei de Comerț Internațional din Paris;

- Institutului de Arbitraj al Camerei de Comerț din Stockholm.

Dacă procedura arbitrajului este introdusă din inițiativa unei Părți Contractante, aceasta va invita, în scris, investitorul să-și exprime alegerea sa în ceea ce privește organul de arbitraj, care să se ocupe de diferend.

4) Nici una dintre Părțile Contractante, ca parte a unui diferend, nu se va împotrivi nici uneia din etapele procedurii de arbitraj și nici executării sentinței arbitrajului, conform căreia investitorul, parte adversă la diferend, ar putea să primească o indemnizare, care să acopere, în întregime sau parțial, pierderile sale în virtutea executării unei polițe de asigurare sau garanții prevăzute în articolul 6 din prezentul Acord.

5) Tribunalul arbitral va decide în baza dreptului intern al Părții Contractante, parte a litigiului, pe teritoriul căreia este situată investiția, și va cuprinde regulile legate de conflictele locale, dispozițiile prezentului Acord, termenii acordului particular, care vor interveni în subiectul investiției, precum și principiile dreptului internațional.

6) Sentințele arbitrajului sunt definitive și obligatorii pentru părțile la diferend. Fiecare Parte Contractantă se angajează să execute sentințele în conformitate cu legislația națională proprie.

7) Fiecare Parte Contractantă va suporta cheltuielile legate de desemnarea arbitrilor săi. Cheltuielile inerente desemnării celui de al treilea arbitru și de funcționarea colegiului vor fi suportate de către Părțile Contractante în părți egale.

Articolul 12

INVESTIȚII ANTERIOARE

Prezentul Acord se aplică în măsură egală investițiilor efectuate de investitorii unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante în conformitate cu legile și reglementările sale înainte de intrarea lui în vigoare.

Articolul 13

INTRAREA ÎN VIGOARE ȘI DURATA

1) Prezentul Acord va intra în vigoare după o lună din data schimbului de către Părțile Contractante a instrumentelor de ratificare. El va rămâne în vigoare pentru o perioadă de 10 ani.

Dacă nici una dintre Părțile Contractante nu-1 va denunța în decurs de 6 luni din data expirării perioadei lui de validitate, acesta va fi prelungit de fiecare dată în mod tacit pe o perioadă nouă de 10 ani, fiecare Parte Contractantă rezervându-și dreptul de a-1 denunța printr-o notificare înaintată cu 6 luni până la data expirării perioadei de validitate în curs.

2) Investițiile efectuate anterior datei expirării prezentului Acord vor rămâne supuse lui pentru o perioadă de 10 ani, începând cu această dată.

În scopul confirmării celor menționate mai sus, reprezentanții legitim împuterniciți de Guvernele lor au semnat prezentul Acord.

Încheiat la Chișinău, la 21 mai 1996, în două exemplare originale, fiecare în limbile moldovenească, franceză și neerlandeză, toate textele fiind egal autentice. În caz de divergențe de interpretare va prevala textul în limba franceză.